

آموزش تلفیقی درس بهداشت مادر و نوزادان به روش الکترونیک و سنتی در دانشجویان پرستاری

سیمین شریفی‌فر، مریم روشندل، آرمین زارعیان

محل اجرای فرایند: دانشکده پرستاری، دانشگاه علوم پزشکی آجا
تاریخ اجرا: سال ۱۳۸۹

مقدمه

با پیشرفت سریع دانش و تکامل فناوری اطلاعات تغییرات بنیادی در نیازهای آموزشی و همچنین روش‌های یادگیری پدید آمده است. به نظر می‌رسد روش‌های سنتی آموزش به تنهایی پاسخ‌گوی نیازهای فراگیران و حرکت سریع دانش نخواهد بود. آموزش الکترونیک، برخی از اهداف ارتقای کیفیت آموزش مانند فراگیر محوری، یادگیری مادام‌العمر، یادگیری فعال، تعامل در یادگیری، چند رسانه‌ای بودن و... را تامین می‌کند و از این نظر افق جدیدی را پیش روی متولیان آموزش قرار داده است. به منظور بررسی میزان کارایی این روش نرم افزار آموزشی برای برخی از مباحث درس بهداشت مادر و نوزاد طراحی گردید و در آموزش دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی آجا به اجرا درآمد.

دانشجویان

- ۴- ایجاد تنوع و به روز کردن روشهای تدریس
- ۵- ارتقای سطح دانش دانشجویان پرستاری در درس بهداشت مادر و نوزاد به روش یادگیری الکترونیک
- ۶- آشنانمودن دانشجویان با روش یادگیری الکترونیک بعنوان روش آموزش مادام‌العمر
- ۷- بررسی میزان تاثیر این روش در مقایسه با روش مبتنی بر کاغذ
- ۸- بررسی میزان رضایت دانشجویان از اجرای آموزش الکترونیک
- ۹- بررسی موانع اجرای روشهای یادگیری الکترونیک
- ۱۰- طراحی نرم افزار مولتی مدیا آموزش درس نازایی

روش تدوین فرایند

مطالعه فوق از نوع نیمه تجربی و با طراحی گروههای مورد و شاهد است. در ابتدا نرم افزار مولتی مدیا با استفاده از برنامه Comtasia ۶ در زمینه آموزش مبحث نازایی در درس بهداشت مادر و نوزاد طراحی شد. در نرم افزار مذکور از امکانات تصویر و متن محتوای آموزشی درس همراه با صدای استاد و ارائه کوئیز استفاده شد. تست‌های گنجانده شده در متن درس به شکلی طراحی شد که بازخورد آنی را به دانشجو ارائه میداد. تعداد ۶۹ نفر از دانشجویان ترم ۵ پرستاری که واحد بهداشت مادر و نوزاد ۲ را در نیمسال دوم ۸۹-۸۸ کسب کرده بودند به

هدف کلی

ارتقای روشهای تدریس دروس نظری در رشته پرستاری دانشجویان کارشناسی

اهداف اختصاصی

- ۱- ارائه آموزش الکترونیک در برنامه درسی بهداشت مادران نوزادان ۲
- ۲- ارتقای سطح آموزش پرستاری دانشگاه علوم پزشکی آجا
- ۳- کاربرد روشهای مدرن آموزشی در آموزش تئوری

محتوا و سیستم ارزشیابی مناسب و کارآمد آموزشی و محیط تعاملی برخوردار باشد در تلفیق با روش سنتی، جایگزین مناسبی برای روشهای سنتی است و دسترسی به اهداف آرمانی آموزش را تسهیل میکند.

ارزیابی فرایند

میزان اثربخشی این روش توسط پرسشنامه‌ای که فراگیران پس از امتحان پایان ترم و همچنین برگزاری آزمون ارزیابی گردید. میانگین نمرات مبحث نازایی در دو گروه مورد و شاهد تفاوت معنی داری نداشتند ($P=0/22$). محتوای آموزشی تهیه شده از نظر دانشجویان در گروه یادگیری الکترونیکی از نظر به روز بودن مطالب - شفافیت - کیفیت نرم افزار - طراحی سوالات و محتوای آموزشی در حد مطلوب بود و انتظارات دانشجویان را تامین میکرد.

چالش‌ها و مشکلات اجرای برنامه و راه حل انتخابی آن

- ۱- وقت گیر بودن تدوین محتواهای الکترونیک مورد استفاده در آموزش الکترونیک
- ۲- کمبود امکانات و زیرساختهای IT در دانشگاه علوم پزشکی آجا از لحاظ اجرای آنلاین
- ۳- عدم درک دقیق نظام عرضه و تقاضای آموزش عالی از محیطهای مجازی آموزشی و قابلیت‌های بالای آن
- ۴- عدم زیر ساخت مناسب مخابراتی و پهنای باند مناسب برای انتقال و دریافت اطلاعات در صورت اجرای آنلاین
- ۵- عدم برآورد دقیق هزینه‌های اجرایی کلان چنین برنامه‌هایی در مقایسه با آموزش سنتی در دانشگاه آجا
- ۶- طراحی محیطهای تعاملی مناسب و جذاب در محیطهای تعاملی که هزینه‌های بیشتری نسبت به آموزش سنتی در پی خواهد داشت. تهدید جایگزین شدن این روش بجای روش سنتی و کاهش تعاملات انسانی و عاطفی و...

دو گروه ۳۰ و ۳۹ نفره تقسیم شدند. در گروه ۳۰ نفره محتوای آموزشی مبحث نازایی توسط نرم افزار طراحی شده توسط پژوهشگر به دانشجویان ارائه شد و در گروه شاهد آموزش سنتی به سبک سخنرانی و پرسش و پاسخ و با استفاده در اختیار گذاشتن پاور پوینت مباحث تدریس شده صورت پذیرفت. نمرات کسب شده از مبحث نازایی و نمره کل در امتحان پایان ترم در دو گروه مورد و شاهد مورد بررسی قرار گرفت. همچنین پرسشنامه‌ای پژوهشگر ساخته که روائی محتوای آن مورد تأیید ۱۰ نفر از اعضای هیات علمی قرار گرفته بود توسط گروه مورد تکمیل گردید و آنالیز شد. اطلاعات دموگرافیک و معدل نیمسال گذشته نمرات کسب شده در نمرات پایان ترم در مبحث نازایی و نمره کل امتحان بهداشت مادر و نوزاد ۲ دانشجویان توسط نرم افزار SPSS ورژن ۱۷ آنالیز شد.

پیامدهای اجرای فرایند

میانگین معدل نیمسال گذشته، سن و میزان آشنایی دانشجویان با کامپیوتر در گروه مورد و شاهد تفاوت معنی داری نداشت. در میانگین نمرات مبحث نازایی در دو گروه مورد و شاهد تفاوت معنی داری بدست نیامد. ($P=0/22$) محتوای آموزشی تهیه شده از نظر دانشجویان گروه یادگیری الکترونیکی از نظر به روز بودن مطالب - شفافیت - کیفیت نرم افزار - طراحی سوالات و محتوای آموزشی در حد مطلوب بود و انتظارات دانشجویان را تامین میکرد.

سطح اثر گذاری: دانشگاهی

نتیجه گیری

روش ارائه الکترونیک محتوای آموزشی در درس بهداشت مادر و نوزاد به اندازه ارائه سنتی این مباحث در فرایند یادگیری موثر است. آموزش مجازی آکادمیک در مباحث تئوری در صورتی که از